

Statenmededeling

Onderwerp

Evaluatierapport Energie en Discussiestuk Aanvullende Investeringsvoorstel

Datum

29 augustus 2017

Documentnummer

GS: 4245215

PS: 4247443

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

- Het complete onderzoeksrapport van CE Delft waarin het uitvoeringsprogramma geëvalueerd is.
- De impulsen die het College van Gedeputeerde Staten wil geven in het Aanvullende Investeringsvoorstel Energie.

Aanleiding

Het Uitvoeringsprogramma Energie geeft aan welke acties wij tot aan 2019 inzetten om de energietransitie te versnellen, op middellange en lange termijn. Hiervoor hebben uw Staten 19,5 miljoen euro beschikbaar gesteld. Het onafhankelijke bureau CE uit Delft heeft, als onderdeel van de mid-term-review van het programma, onderzoek gedaan naar de stand van zaken van het Uitvoeringsprogramma Energie. Dit om te kijken waar we staan op de verschillende onderdelen uit het uitvoeringsprogramma en waar dit toe gaat leiden wanneer dit geëxtrapoleerd wordt naar 2020. In het programma spraken we af om halverwege de bestuursperiode opnieuw met uw Staten in gesprek te gaan om de resterende 9,3 miljoen euro te alloceren. Wij willen eerst met uw Staten in gesprek over de richting die u ons meegeeft voor het vervolg van deze bestuursperiode.

Bevoegdheid

Het huidige uitvoeringsprogramma en het Aanvullende Investeringsvoorstel Energie zijn een uitwerking van de *Energieagenda 2010-2020*. Die agenda is door uw Staten vastgesteld.

Kernboodschap

1. Het percentage van 14% duurzame energie in 2020 lijkt gehaald te worden door de inzet die we, samen met andere partijen, tonen.

Het onafhankelijke bureau CE uit Delft heeft onderzoek gedaan naar de stand van zaken van ons uitvoeringsprogramma. Zitten we op de goede weg om onze doelen te halen?, was de hoofdvraag van dit onderzoek. Twee onderzoekers van CE, Jasper Schilling en Martijn Blom, hebben u tijdens de themabijeenkomst op 30 juni jl. meegenomen in de resultaten van dit onderzoek en uw vragen beantwoord. Het percentage van 14% duurzame energie in 2020 gaat gehaald worden door de inzet die we, samen met andere partijen, tonen. Dit is inclusief de autonome ontwikkelingen, waardoor de extra bijstook van biomassa in de Amercentrale er zelfs voor zorgt dat we ruim boven de 14% uitkomen. Op het gebied van energiebesparing gaan we doelstellingen nog niet bereiken. De richting hierbij blijkt goed, het tempo lager dan verwacht en gehoopt. CE adviseert om hier de komende jaren voldoende aandacht aan te besteden. De doelen die wij als provincie nastreven, staan buiten kijf en blijven gelijk. Wij streven naar 14 % duurzame energie in 2020.

Het volledige rapport is intussen af en beschikbaar. Het dient als input om te bepalen waar we komende twee jaar extra accent op gaan leggen. Het rapport vindt u in bijlage één.

2. In de slipstream worden veel andere maatschappelijke onderwerpen meegenomen.

Vrijwel alle maatschappelijke onderwerpen waar de provincie Noord-Brabant aan werkt hebben raakvlakken met de energietransitie. Dit maakt het groot en complex, maar biedt ook veel kansen. Zo hebben de energietransitie en verschillende andere onderwerpen elkaar de afgelopen jaren versterkt. Enkele voorbeelden daarvan zijn:

- De concessie voor het openbaar busvervoer in Brabant welke per 2025 volledig zero-emissie moet zijn. Brabanders blijven mobiel en milieuvriendelijke dieselbussen verdwijnen uit het openbaar vervoer. Dat concessiewinnaar Hermes gebruik maakt van de Brabantse VDL bussen en infrastructuur van het Brabantse Heliox, maakt dat ook de Brabantse economie en werkgelegenheid de vruchten plukken van de oplossingen die gemaakt worden op beide beleidsterreinen.
- De samenwerking van de provincie voor een gebiedsgerichte aanpak van het plaatsen van (sociale) windturbines langs de A16. Daarbij wordt niet gekeken naar één locatie, maar naar de optimale oplossing binnen een regio. Dat dit samen met gemeenten, bewoners en tal van andere partijen gebeurt maakt dat deze gebiedsgerichte aanpak de samenwerking versterkt.
- Een versterking van de sociale veerkracht door de inzet van elektrische deelautoconcepten. Deze elektrische auto's zorgen ervoor dat er geen schadelijke stoffen worden uitgestoten, maar zorgen er eveneens voor dat de gebruikers van deze auto's mobiel blijven en met elkaar in contact komen. Sociale en duurzame winst.
- Ook (hightech) clustering en de energietransitie gaan hand in hand. Voorbeelden zijn Solliance die kortgeleden nog een '[memorandum of understanding](#)' sloot om de Solarroad, een energieopwekkend wegdek, verder

Datum

29 augustus 2017

Documentnummer

GS: 4245215

PS: 4247443

uit te rollen. Een ander voorbeeld is de Sparkcampus in Rosmalen waar innovaties worden ontwikkeld die de energietransitie verder helpen. Te denken van de biobased brug die samen met studenten ontwikkeld werd.

3. We stellen impulsen op drie onderwerpen voor.

Kijkend naar hoe de energietransitie zich ontwikkelt en de rol die wij als provincie hierin spelen, willen wij extra impulsen aanbrengen op drie gebieden. Deze staan uitgebreider beschreven in bijlage 2: Discussiestuk Aanvullende Investeringsprogramma Energie.

Ten eerste stellen wij voor om de golf, die door het Uitvoeringsprogramma Energie is ingezet, met een aantal gerichte acties te versnellen. Dit noemen we een impuls in de ingezette golf. Deze acties volgen uit de aanbevelingen uit de evaluatie van CE Delft. Energiebesparing in de industrie is hier een belangrijke van. Ook 'Stal eraf, zon erop' wordt onder Energyfarming versterkt. Tot slot willen we extra gaan werken aan één of twee aanzienlijke projecten voor windenergie om de in het bestuursakkoord afgesproken 470,5 megawatt wind op land te realiseren. De overige aanbevelingen van CE Delft over het huidige uitvoeringsprogramma nemen we eveneens ter harte. We kunnen deze aanbevelingen doorvoeren binnen de huidige begroting. Hiervoor zijn dus geen extra financiële impulsen noodzakelijk. Een voorbeeld hiervan is de gebouwde omgeving, hiervoor is nog circa 1 miljoen euro beschikbaar.

Ten tweede stellen wij voor om een deel van de middelen in te zetten om mét het netwerk uit te geven. Dit noemen we een impuls in de samenwerking. Onze samenleving bevindt zich meer en meer in een netwerksamenleving. Het gaat dan om een gezamenlijk investeringsvoorstel: een netwerkbegroting. De (financiële) middelen moeten de partijen samen bij elkaar brengen. Dat vraagt van partijen om inbreng van goede ideeën, maar ook om afstemming en onderhandeling met elkaar. De provincie is één van de partijen die zich binnen de energiewereld in zo'n netwerk bevindt. Daarbij zien wij als grote meerwaarde van deze aanpak dat het ons verzekert van een maximale aansluiting bij de (lokale) behoefte in Brabant. Dat het eigenaarschap en de verantwoordelijkheid van de uitvoering veel breder worden gedeeld. Maar het is ook spannend. Het vraagt van de provincie om niet vooraf al volledig richting te geven. Wij zijn in dit netwerk niet de partij die toetst en daarop beschikkingen afgeeft. Dat alles betekent dat we van tevoren niet weten wat er precies uit dit proces komt. Daarnaast biedt deze netwerkbegroting de mogelijkheid om aan te sluiten bij voorstellen uit het nieuwe regeerakkoord.

Tot slot stellen wij voor een focus op de opslag van energie in duurzame brandstoffen te leggen. Een impuls in de toekomst. De werktitel hiervoor is Fuelliance; innovatie en samenwerking op het gebied van opslag en transport van duurzame energie. Uw staten zijn over dit onderwerp in een themabijeenkomst op 9 juni jl. geïnformeerd. Dit is een impuls in de toekomst van

Datum

29 augustus 2017

Documentnummer

GS: 4245215

PS: 4247443

onze energievoorziening. Het aanbod aan duurzame opgewekte energie neemt toe. We zien dat elektriciteit meer beschikbaar komt, wat tot een verdere elektrificatie van de samenleving leidt. Beide ontwikkelingen verhogen de vraag naar energieopslag en -transport.

De provincie wil de regie nemen door het opbouwen van een robuust quadrupel helix netwerk. Dit om tot een Brabantse roadmap te komen, binnen een wereldwijde ontwikkeling. Het doel daarbij is te komen tot een ontmoetingsplek waar onderzoekers en ondernemers samen innovatieve oplossingen bedenken die de markt op kunnen. Deze roadmap is de leidraad voor het opstellen van een gezamenlijk investeringsprogramma van industrie, kennisinstellingen en overheden.

Datum

29 augustus 2017

Documentnummer

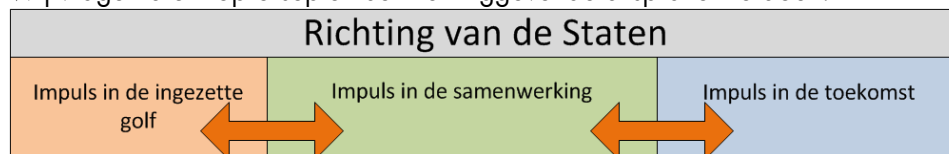
GS: 4245215

PS: 4247443

3. Graag gaan wij op 8 september met uw staten in gesprek over deze drie impulsen.

Ik hoor graag welke ideeën er bij uw Staten leven, aan welke van de drie impulsen u het meeste belang hecht en welke accenten u wilt aanbrengen. In het bijgevoegde voorstel staat de mogelijkheden om te variëren in gewicht van de drie impulsen en wat dit betekent voor het behalen van het resultaat.

Wij vragen u om op 8 september richtinggevende uitspraken te doen:

Consequenties

1. De provincie is voor het bereiken van doelen in hoge mate afhankelijk van partners en de Brabantse samenleving.

Net zoals bij het huidige Uitvoeringsprogramma Energie is de provincie afhankelijk van partners bij het bereiken van de doelen. Dat is in dit geval niet anders en bij het voorstel om tot een netwerkbegroting zelfs nog meer aanwezig. Het netwerk is verantwoordelijk voor het vormen van plannen en voor het bereiken van goede resultaten.

Europese en internationale zaken

Om de totale investering in de energietransitie nog groter te maken, willen wij bij onderwerpen uit het Aanvullende Investeringsvoorstel Energie zoveel mogelijk gebruikmaken van Europese programma's. De Europese programma's voor een koolstofarme economie bieden hiervoor bijvoorbeeld een uitgelezen kans. Begin 2018 gaat er een nieuwe 'call' open voor projecten die leiden tot een koolstofarme economie binnen het programma OP-Zuid.

Communicatie

Een belangrijk onderdeel van de strategie om veel Brabanders te betrekken, is communicatie. Als provincie willen we dit meer in het netwerk gaan doen. Daarbij hoeft de boodschapper niet altijd de provincie te zijn. Het is vooral belangrijk dat de boodschap zelf helder is. Het werken aan gemeenschappelijke plannen betekent ook dat er gemeenschappelijk gecommuniceerd kan worden. Eén boodschap, zodat de Brabander weet waar hij of zij aan toe is.

Datum

29 augustus 2017

Documentnummer

GS: 4245215

PS: 4247443

Vervolg

8 september	Beeldvormende themabijeenkomst
11 oktober	Daadwerkelijke Aanvullende Investeringsvoorstel naar de Staten voor de procedurevergadering.
30 oktober	Procedurevergadering

Bijlagen

1. Tussenevaluatie Uitvoeringsprogramma Energie door CE Delft
2. Discussiestuk Aanvullende Investeringsprogramma Energie

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: de heer R. de Groot, (073) 681 26 93, rdegroot@brabant.nl, cluster Economie en Internationalisering van eenheid Directeur Strategie en Beleid.

Opdrachtnemer: de heer T.P.A. Meulepas, (073) 681 22 46, tmeulepas@brabant.nl, afdeling Innovatie en Energie van cluster Economie en Internationalisering.